

ЦЕНТЪР ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ДЕМОКРАЦИЯТА

Стенографски протокол

К р ъ г л а м а с а

**“СЪДЕБНАТА РЕФОРМА В БЪЛГАРИЯ:
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА МОДЕРНА
СИСТЕМА ЗА РЕГИСТРАЦИЯ”**

София, 20 септември 2002 г.

На 20 септември 2002 г. в Центъра за изследване на демокрацията се проведе Кръгла маса на тема “Съдебната реформа в България: възможности за развитие на модерна система за регистрация”.

Дискусията бе открита в 10,40 ч. от госпожа Мария Йорданова – Ръководител на Правната програма на Центъра за изследване на демокрацията.

* * *

ВОДЕЩА МАРИЯ ЙОРДАНОВА: Уважаеми госпожи и господа! Колеги! Имам удоволствието да ви приветствам с “Добре дошли!” в Центъра за изследване на демокрацията и до поднеса нашите извинения за закъснението. Имахме най-доброто желание да изчакаме министър Станков, но тъй като има проблеми, които очевидно ще го забавят повече отколкото той предполагаше, решихме да започнем, а когато той се присъедини по-късно към дискусията, ще има възможност да направи обръщение към нашите гости и към вас като участници в тази кръгла маса.

Поради закъснението няма да навлизам в никакви детайли. Вие сте получили програмата и материалите, които донякъде обясняват нашите намерения, описват нашата работа от няколко години насам, имам предвид на експертите на правната програма на Центъра за изследване на демокрацията. Действително от няколко години се работи по проучване на чуждия опит и анализ на състоянието на регистрите в България и възможностите за тяхното реформиране в посока към изграждане на модерна система за регистрация. Бих казала, че дори първите идеи дойдоха още в средата на 90-те години, когато се изработваше Законопроектът за особените залози. Вече е факт Централният регистър на особените залози, действа от 1997 г. и мисля, че особено представителите на бизнеса или на финансовите институции и кредитополучателите, поканени днес, които ползват услугите на този регистър, са оценили вече предимствата на един централен регистър, който се развива в посока към електронен, на фона на съществуващите регистри на юридическите лица в съдилищата, където всички знаят какво е състоянието и са се сблъскали – дали служебно, дали лично, с по-бавната процедура по регистриране, по издаване на удостоверения, по вписване на нови обстоятелства или на промени.

Така че целта на днешната дискусия е да представим опита на Норвегия, която е една от страните с изключително добре развита модерна система за регистрация и с опит в създаването на регистри в редица други страни; да представим пред вас първоначалното виждане и доклада на работната група относно възможностите за постепенно реформиране на българската система за регистрация, на българските регистри, с което да поставим началото на една дискусия, да се чуят мненията на експерти, на заинтересувани страни, на участници в регистърното производство, с оглед действително да се разработи една концепция, която да доведе до постепенни промени, отговарящи на потребностите в България и на българската действителност. В същото време, опирайки се на чуждия опит, ние сме се опитали да представим накратко и съществуващите регистри и реформите в други европейски страни.

Ще се радваме в хода на дискусиата да чуем вашите мнения, препоръки, предложения, съгласия, несъгласия.

С това искам да спра и да дам думата на първия наш участник – г-н Улф Ертзаас, Главен юридически съветник на Норуей Реджистърс Дивелопмънт или, преведено на български, Норвежка компания за развитие на регистри. Това е едно дружество с много богат опит в създаването както на Регистърния център в Норвегия, така и в изграждането на регистри в редица други страни.

УЛФ ЕРТЗААС: Госпожи и господа! За мен е удоволствие, че е възможно да се срещнем с вас днес, заедно с моите колеги от Норвежката компания за развитие на регистри. Ще кажа няколко думи за развитието на самата фирма и след това ще чуем малко повече за опита ни в развитието на регистрите.

Фирмата беше създадена през 1995 г. като частно акционерно дружество. Притежава около една трета от акциите, а останалият капитал е разпределен между частни акционери и работници и служители във фирмата. Седалището на фирмата е в Осло. Имаме дъщерни фирми в Литва, Македония, Ирландия, което прави общо приблизително около 80 работници и служители.

Основната цел на нашата дейност е интеграцията на информационните системи и данни, които са от интерес за финансовата дейност и правните изменения. Целта е защитата на собствеността, дейност в областта на финансите, приложение на нормативната уредба за дейност на фирмите и дружествата. Освен това правна и финансова информация, като тук включваме и недвижимото имущество и други услуги за бизнеса.

Темата ни днес ще бъде специално за подпомагане на бизнеса, като включваме регистър на правата върху недвижимите имоти, регистър на особените залози, регистър на юридическите лица, регистър на годишните счетоводни отчети и регистъра за несъстоятелността.

Всичко това създава една база от информация, която частично или като цяло може да се използва за най-различни цели. Най-важната цел естествено е да се установят и защитават правата на собственост. Освен това тази информация може да се използва и от населението, от обществеността, като допълнение например от специалистите във финансовия сектор, което подпомага управлението на риска в този сектор.

Услугите се свързани с процедурата по регистрация. В обикновения случай в страните, в които работим, е въведено съответно законодателство – търговски закон, закон за процедурата по действие на регистрите, отделните елементи на този процес, какви са последствията от регистрацията, какъв е достъпът, дали обществеността има достъп, за какви цели може да се използва информацията.

За създаването на ефективни системи за регистрация е необходимо да разполагаме с добра информация и това всъщност е втората област на нашата

дейност – системи за информационни технологии, архитектурата и приложението на тези системи.

Това беше втората област.

Третата област е взаимодействието между потребителите, пазара и регистъра или регистрите. Това може да се организира по различен начин. Всеки може лично да прегледа регистъра, да види каква информация се съдържа там, има възможност за достъп по компютърен път, чрез факс и в последните години – достъп чрез Интернет.

Работили сме по такива задачи в различни страни, естествено в зависимост от потребностите във всяка една от тях. Реализирали сме доста проекти в голям брой страни в Европа, Африка и Латинска Америка, а също така и в Палестина. Мисля, че общо взето проектите, по които сме работили, са около 30.

Защо Норвегия? Защо се специализираме в регистри, защо “изнасяме” регистри? Норвегия има дълга традиция в регистрацията на собствеността. Чак назад в периода на викингите има система за уведомление на други лица за правата на собственост. И нещо друго. Системата за регистрацията на земята в Норвегия е разработена преди 350 години от краля на Дания и Норвегия и по принцип е запазена горе-долу в същия вид и в момента.

Още от самото начало за регистрите и регистрацията отговаря съдебната система или по-точно съдилищата. По-нататък в течение на годините са създадени и други регистри, не само на недвижимо имущество, но и на недвижими имоти като обезпечения за кредити, включително и регистър на дружествата. При нас в момента има около стотина съдилища от първа инстанция, те ръководеха дейността на регистрите. Тогава нещата бяха на хартия, по-късно с появата и развитието на информационните технологии се появиха възможности за създаването на значително по-ефективни регистри.

На практика при нас в съдилищата от първа инстанция имаше почти същия брой регистри, колкото и съдилища. Затова беше много трудно да се установи някакво обстоятелство, подсъдността беше вътре в рамките на един район на съответния съд, но не и в другите. Сега с въвеждането на електронната система имаме възможност за обмен на информация. Норвегия знаете не е голяма страна, населението е 3 млн. жители. Изнесохме по-голямата част от регистрацията извън съдилищата, създадохме специализирани центрове, включително и регистъра на недвижимите имоти. Тази система почти е изведена от съдилищата в момента и е в ръцете на една специализирана държавна агенция.

Именно поради това имахме куража да създадем нашата фирма. Базирахме се на традициите и на решенията, които прилагаме в Норвегия, те са ефективни. Системата ни е много проста, може би не е най-добрата в света, но работи добре.

Преди няколко дни в Норвегия беше на посещение един много известен професор по икономика от Перу. В един свой труд той много добре обяснява защо капитализмът има успех на Запад, а в другите чести на света този успех не е налице. На практика от 7 млрд. души население в света някъде около 10%, да кажем, 1 млрд. души живеят в страни, където има съответните права и свободи, регистрация, благоденствие. И едно от обясненията за това е въвеждането на регистрацията на правата на хартия, възможности да се използват всички активи като обезпечение за набиране на капитал или средства. Той беше много впечатлен и доволен от системата за регистрация при нас.

Нашата фирма реализира различни проекти, по различен начин естествено, съобразно изискванията на нашите клиенти. Всичките ни проекти са по поръчка. С течение на годините натрупахме доста опит и сме готови както да даваме съвети, така и да се вслушваме в препоръките на нашите колеги за създаване на съответната съвременна система за регистрация, например в България. Работим естествено като зачитаме правната и институционалната традиция в съответната страна, вземаме предвид икономическото положение, потребностите и исканията на бизнеса за съответни решения.

Всеки проект обикновено започва с фаза планиране. Тук, на входа на сградата на Центъра за изследване на демокрацията, видях хубави плакати. Всички те бяха на темата изграждане на мостове. Мога да кажа, че това е същото, с което се занимаваме и ние. Първо трябва да се провери как стоят основите на двата бряга, какво може да се прави и какво – не, и след това предстои изграждането на самия мост.

На фазата на планирането проверяваме какво е законодателството в страната, какво е състоянието на инфраструктурата, каква е системата на комуникация, дали системата е децентрализирана, дали заявките за регистрация се подават в местния съд или пък някъде в центъра, разглеждаме подробно въпроса за общуването, за комуникацията с населението.

От гледна точка на икономиката в страната вземаме предвид каква инвестиция е необходима за тези регистри, какви са разходите за дейността и нещо много важно – какви са приходите от тази дейност. От опит знаем, че след като бъде въведена една такава система, тя започва да се разраства, разширява от само себе си и оттук можем да кажем, че икономическите перспективи за приходи са добри. Но това не бива да бъде единствената цел, защото в крайна сметка регистърът е средство за защита на правата, което много по-важно за растежа на икономиката и подпомага търговската дейност, прави я по-сигурна. Винаги препоръчвам да се прегледа преамбюлът на Европейската директива № 1 за дружествата. Там съвсем ясно се казва какво представлява бизнесът. Той на практика е взаимно доверие. Необходимо е да имаме надеждна информация за тези, с които възнамеряваме да влезем в някакви бизнес отношения и затова най-важното е доверието и прозрачността, откритото общество, което поддържа доверието. Това всъщност е крайната цел на създаването на тези регистри и създаването на подобна инфраструктура.

След въвеждането на една система за регистрация нашата фирма в някои случаи продължава да извършва друга дейност. Например в Литва се

занимаваме с ежедневната поддръжка на регистъра, докато правните елементи или управлението на регистъра е или в ръцете на съдилищата или в ръцете на съответна централизирана агенция. А техническата помощ може да се възложи на външни лица.

Заедно с нашите програми реализираме и елемент на изграждане на потенциал, така че в съответната страна да се натрупат умения и компетентност за управление и използване на тази система. Без това не може.

Достъпът до данни, до информация, до всичко, което е записано в регистъра, трябва да бъде публичен. Иначе няма смисъл да се създават такива регистри. Информацията от тях следва да се използва за съответните цели. Да речем, искам да купя имот в България и затова веднага ми е необходима съответната информация. А и в по-широк смисъл. Нашата фирма например, ако е необходимо да закупим от регистъра цялата информация, която я има тук, и да я съчетаем с информация от други регистри, което увеличава стойността. Това всъщност правят и агенциите за кредитите рейтинг в голяма степен. Тази информация е ценна, има съответната стойност и хората са готови да плащат за нея – било финансовият сектор, било строителните предприемачи, било земеделието. Тази информация също така е много необходима и за планирането в държавния сектор. Така се създава една надеждна платформа за процесите на планирането, за решенията и за дейността на политиците. И ако ние сме готови да живеем по начина, по който вече е необходимо да правим това в етапа на глобализация, на търговски отношения със съседните страни, е необходимо да има и известна степен на стандартизация. Знаете, че в Европейския съюз има различни директиви в тази област, споменах Директивата за дружествата, има и една друга Директива за годишните счетоводни отчети, където ясно е посочено каква информация трябва да се съдържа в регистъра, правното положение на съответното юридическо лице. И тази информация трябва да бъде на разположение.

Правната основа за регистъра. Казах вече няколко думи по този въпрос. Сега искам да говоря малко по-общо за моя подход към правната основа за регистъра. Една добре функционираща държава зависи от много деликатното равновесие между много институции, но които упражняват балансиране, което е изключително важно за гражданите. Ние много често приемаме подобни институции като даденост, нещо като съдебната система, нещо като централната банка. Някои обаче от тези институции и тяхното въздействие не е по-важна отколкото други институции. Една независима съдебна система е съвсем очевидна, ние живеем в ерата на правата на човека и един от най-важните примери, инструментите, които са необходими за създаването, защитата и изпълнението на правата на човека в международен контекст е изключително важно. Това, което в много страни не се приема като даденост, ние го приемаме и то е отразено в нашите регистри. Това е направено в съдебната система в Норвегия. В миналото ние сме имали ръчно регистриране, което беше доста примитивно, но то изпълняваше целта си до преди няколко десетилетия.

Инфраструктурата на регистъра. Необходимо е да се накарат хората, които вземат решенията, политиците и бизнес общността да осъзнаят значението и практическата полза от система за регистрация. Едно по-голямо

осъзнаване на необходимостта от тази инфраструктура, която е много необходима да бъде създадена в много страни. Това върви заедно със законодателството, което или го има, или трябва да се въведе. Съществуващото законодателство много често трябва да бъде изменяно, много често има нужда от правна реформа. И няма никакво съмнение, че основата за компютризираните регистри е в законодателството. Това е основната спецификация за проектирането на архитектурата на информационните технологии. Всичко това започва със закона и това е казано даже в старата юридическа литература – всичко започва със закона. И това наистина е така, без правната база не може да има правни ефекти. Ако ще създавате и ще защитавате правата например за собствеността на недвижими имуществва, трябва да има създадено законодателство, което да бъде основата за такава защита.

И най-важното нещо в това отношение е да се създаде съдържанието на регистъра, което да бъде истинско и да бъде пълно. Например в регистъра на компаниите, ако аз като човек най-добронамерено погледна и потърся и видя, че вие сте този, който може да изпълни нещо, което е нужно на компанията, аз ще ви потърся, дори и ако вие не сте този човек. Това трябва да бъде заложено в закона фундаментално, основно. Това дава доверието, както споменах в началото, именно това създава обществено доверие на регистъра. Ако се правят грешки, а грешки, разбира се, винаги се правят, би трябвало загубите да се компенсират по един или по друг начин. Обаче съществува едно равновесие между 100%-ова коректност, от една страна, и от друга страна – да имате една система, която да работи ефективно и ефикасно и не причинява вреди на твърде много хора. Законите, споразуменията образуват правната рамка, която би трябвало да бъде подготвяна понякога “на парче”, като юрган от кръпки, тъй като има разпоредби в различните закони, които правят същностната основа на тази система от регистри и това е съчетано с процедурните разпоредби, които не бива да се забравят.

От друга страна, трябва също така да имате разпоредби, закони за принудителни процедури. Тези закони трябва да действат, да бъдат ефективни. Съществува една много широка гама от правни инструменти, които би трябвало да бъдат въведени, които би трябвало да бъдат отчитани, които би трябвало да работят, ако вие искате да имате пълния ефект, който може да имате от една инфраструктура на регистрите.

Като мост в моето кратко въвеждане към следващата презентация аз бих искал да направя едно обобщение: правната база например за регистрите на юридическите лица би трябвало да бъде модернизирана и би трябвало да отговаря на техническата инфраструктура. Вие трябва да решите кои юридически лица би следвало да бъдат регистрирани, вие трябва да решите каква информация за тях би трябвало да бъде регистрирана, да решите как те ще бъдат регистрирани и какъв ефект ще има тази регистрация за онези от нас, които сме тук. Ние сме физически лица, родени с права и задължения – ние можем да съдим и да бъдем съдени. Докато юридическите лица се раждат по един малко по-технически начин и регистрацията е моментът, в който се ражда юридическото лице и може да започне да се занимава със своите законни дейности.

Сега ще разгледаме как може да бъде направено това.

ВОДЕЩА МАРИЯ ЙОРДАНОВА: Благодаря на г-н Ертзаас за убедителното представяне на необходимостта от създаване на модерна система за регистрация както и за стимулиране на икономическото развитие, така и за засилване на прозрачността, която е необходима в нашите условия и би имало силен антикорупционен ефект.

Бих искала да благодаря специално на Норвежката компания за развитие на регистри за помощта и подкрепата, която оказаха в процеса на работата по нашия проект, за това, че г-н Хойген, директор на компанията, и г-н Ертзаас са тук, както и за увереността, че сътрудничеството ни ще продължи именно в процеса на осъществяване на тази реформа.

А сега давам думата на г-н Ерик Фосум, който е директор на националната регистърна институция в Норвегия – Регистърния център в Брьоносунд.

ЕРИК ФОСУМ: Благодаря, Мария.

Аз съм генерален директор на Регистърния център в Брьоносунд – едно градче край Осло с около хиляда жители. Там се намира нашият регистърен център.

Ще започна с това, че регистриите могат да бъдат поставени навсякъде, когато имате подходящи електронни комуникации. Централният регистър понастоящем е административно подчинен на Министерството на търговията и промишлеността. До 2001 г. бяхме ръководени от Министерството на правосъдието, а от 2001 г. сме към Министерството на търговията и промишлеността. Ние искаме да бъдем световен лидер в нашата сфера и да дадем възможност на норвежката промишленост и търговия за по-голяма конкурентоспособност, съчетана с финансова сигурност и ефективност.

Нашите цели са четири. Първата е да предоставим една информация за контрол върху качеството с акцент върху услугите. Контролът върху качеството е много важен. Трябва да разчитаме на онова, което се регистрира в съответните регистри и да знаем, че това е истината. А ако не е, някой не си е свършил работата. Защото трябва можете да разчитате на регистриите и на това, което е записано в тях.

Втората ни цел и тя е много важна е цялата информация да бъде лесно достъпна за всички, които се нуждаят от нея. За това вие имате един подбор от различни обществени услуги, така че всички те да бъдат достъпни на широката общественост.

Следва отчитането на тези данни и съгласуването им. Би трябвало всички данни да бъдат еднакви към различните агенции, а всичко това да бъде съгласувано. Това е много важно за нашия централен регистър като координиращо звено.

Също така би трябвало да предоставим и финансови услуги. Имаме специален отдел за това. Предоставяме консултантски услуги с нашата компетентност и по правни въпроси, по технически въпроси, по администрирането на регистрите. Имаме също така един център за обучение, където обучаваме специалисти от банките, от финансовите институции, обучаваме одитори. Предоставяме също така информация по конкретен начин, по начина, по който вие искате, но тогава трябва да платите по-скъпо.

По-голямата част от информацията обаче може да бъде намерена безплатно по Интернет.

Започнахме през 1981 г. с регистрацията на недвижимата собственост. Започнахме с 14 души в местния съд в Брьоносунд, но когато трябваше да се централизира бизнесът, дейността на регистъра стана толкова голяма, че вече не можеше да бъде част от местния съд.

От 1 януари 1988 г., когато се въведе централизиран бизнес регистър, той беше създаден като отделен орган в министерството на правосъдието. В момента имаме 16 регистъра, които работят в Брьоносунд. Мога да говоря по един час за всеки един от тях, но това ще отнеме много време. Така че в рамките на 30 минути ще ви дам кратък обзор на два от тези регистъра.

EMAS е един от регистрите. Той дава данни за екологичната среда. Това е регистър, който работи по много екологичен начин. Миналата година имаме 1 млн. 600 хил. различни документи, тоест вписвания в журнала, всяко от които имаше много различни документи. Тоест имаме 1 млн. 600 хил. поръчки. Разполагаме с един център с 2 500 телефонни обаждания на ден или 650 хил. годишно. Но тези обаждания по телефона постепенно намаляват, защото нашата цел е да предоставяме все повече и повече автоматични услуги чрез Интернет.

Така че преди няколко години имаме 100 хил. телефонни обаждания повече отколкото са сега.

В Интернет в базата данни имаме повече от 8 млн. вписвания, а сега вече приближаваме 13 млн.

Имаме информация за 303 хиляди различни предприятия и повече от 1 млн. 50 хил. юридически лица. Всяко юридическо лице в Норвегия е записано в този регистър.

Много важен е нашият регистър за залозите в рамките на кредитния живот на Норвегия. Това са 1500 млрд. норвежки крони, тоест 200 млрд. долара. За бизнеса в Норвегия тази информация и този регистър е много по важен отколкото регистрите на недвижимото имущество. Имаме също така една много печеливша инвестиция от 626 млрд. крони и 350 души работещи.

А сега ще ви покажем един кратък видеофилм, за да видите как нашият център функционира на практика.

/Прожекция на филм./

И така, видяхте огромен брой хартиени документи, които нашето предизвикателство е да превърнем в електронни документи. Но аз мисля, че ще минат още няколко години, за да се отървем от хартията.

За да имаме добри електронни регистри, е изключително необходимо да имаме един код за всеки човек. В Норвегия имаме само един единен граждански номер за цял живот. Ние създадохме една такава система и за фирмите, за юридическите лица. Така че когато се роди една фирма в Брьоносунд, тя получава този номер и това е нейният номер. Недвижимото имущество има една уникална идентификация. Същото се отнася и за регистрацията на колите – регистрационният номер на колата остава за цял живот, дори и ако колата смени собственика си. По този начин колата е един много сериозен предмет за сигурност на регистрацията. Ако имате тази уникална идентификационна система, ще създадете правилна организация на информацията.

Сега ще говоря за някои от нашите регистри, единият от които е на бизнес предприятията. Всички регистри в нашия център се основават на конкретни закони или разпоредби в съответните закони. И двата регистъра се основават на конкретни закони – единият е в сферата на Министерството на финансите, другият е в Министерството на търговията и промишлеността. Както вече споменах, преди децентрализацията, през 1988 г. имаше бизнес регистри в 97 съдилища. Това беше една бавна процедура, която понякога отнемаше девет месеца, за да се регистрира една фирма. Беше много трудно да се поддържат тези регистри и в тях имаше много “мъртви души”, много несъществуващи вече компании. Когато централизирахме регистъра, всички трябваше да се пререгистрират и всяка компания, всяка фирма да каже, че все още е жива и да се пререгистрира в новия регистър на бизнес компаниите. Тогаваше вече имаме един регистър за цяла Норвегия. Процедурата стана много бърза – един ден, ако бързате, но обикновено регистрирането отнема от 5 до 7 дни, като това време включва и времето за пощенската услуга.

В Норвегия различните компании са задължени да бъдат регистрирани. Ако не се регистрират, няма да са в състояние да функционират в Норвегия. Също така, ако не са се регистрирали, подлежат на наказание. Но дори и да не подлежат на наказание, ако вие не се регистрирате, няма да имате клиенти, не можете да функционирате.

Основната цел на регистъра на фирмите е контролът, правната защита на информацията и уведомяването.

Сега ние се занимаваме с правния контрол, с формирането на новите компании. Когато това е направено в съответствие със законодателството, трябва да има учредителен акт и решението за формирането на това юридическо лице да бъде взето от компетентния орган. Има изискване също така за броя на лицата в борда на директорите – за големите компании най-малко трима души. Освен това трябва да има одитор във всички фирми с ограничена отговорност. Получавате правна защита, получавате бизнес. Бизнес има, когато се регистрирате и тази регистрация ви дава правна защита на името, което е избрала вашата компания. Всъщност това е един много важен източник на

информация, така че когато става дума за тези записи в нашата база данни, около 60% от осемте милиона записани данни се отнасят за компании. Така че това е много важен източник.

Също така имаме и данни за нотифицирането. Имаме някои нови данни за промените, които би трябвало да бъдат оповестени също и в местните вестници.

Ние се занимаваме и с уведомяване. Става въпрос за сливания, за намаляване на капитала, за увеличение на капитала, за разделяне на една компания от друга. Това е най-важната информация, която имаме: името на организацията, отговорност, борд на директорите, цел, главен директор, одитор, външен капитал, участници, ако това са компании са ограничена отговорност – устав и т.н. Много информация се съдържа при нас.

Много лесно е да се разделят двата регистъра – Централен регистър на бизнес предприятията и Централен регистър на юридическите лица. Бих препоръчал в страна, в която се започва, да се направи Централен регистър на юридическите лица. Необходимо е да се идентифицират всички юридически лица. Ако имате такава уникална система, ще бъде много по-лесно да се обменят данни между различните ведомства и по този начин ще намалите обема на работата на компаниите. Те не би трябвало да попълват толкова много формуляри и да ги изпращат на толкова много ведомства, ако цялата информация е централизирана и е съсредоточена на едно място. Ако имате тази система, е много трудно да работите в сивата икономика, защото няма как да се скриете. Това е много важно, за да се намалят икономическите престъпления.

Преди този регистър в Норвегия имаше една акционерна компания, която е трябвало да се отчита пред много държавни ведомства и тя обикновено се идентифицира с различни номера в различните регистри – на статистиката, по ДДС, данъчните дирекции, администрацията на социалното осигуряване. Ние обединихме всички тези агенции и създадохме един съвсем нов Централен координиращ регистър. Целта е да се предаде информация на всички тези различни ведомства, като просто се попълва един формуляр и той се изпраща на едно място. Лозунгът беше: “Един формуляр – на едно място!”

Най-важното на този регистър е, че всички тези пет различни ведомства сега работят заедно и изпращат информация към този регистър, като гарантират, че тази информация е вярна, правилна информация.

Каква информация се пази там? – име, адрес, вид дружество, дата на създаване, цел на дейност, лице за контакти и правното състояние, дали е смесено дружество, дали е въпрос за сливане, дали е в процедура на несъстоятелност, а също така включва и международния код за съответния бранш.

В регистъра са включени всички субекти, включително и малки спортни организации. Естествено една голяма компания и едно малко предприятие предоставят различна информация за регистрация. Ние извършваме съответната регистрация само когато те са приложили всички документи, участниците в

учредителното събрание, съвета на директорите, броя на работещите и т.н., т.е. същата информация както в бизнес регистъра.

Системата, с която работят двата регистъра, е една и съща система за информационни технологии. Естествено има документация на хартия, тя се сканира и се поддържа в електронен вид. След този етап хартията се прехвърля в съответния архив. Има доста работа на хартия, но и много възможности за автоматични решения. За частните лица например е достатъчно да се въведе единният номер и от данните в центъра се извлича цялата останала информация автоматично. Има автоматична проверка за несъстоятелност – дали съответното лице е в несъстоятелност и в този смисъл няма право да действа от името на тази компания или пък да създава ново дружество в съответния отрасъл. И ако същото лице поиска да регистрира нова подобна компания, ще получи автоматичен отказ от системата.

В системата са въведени и съответните специални закони за отделни правни ситуации. При възникване на нови обстоятелства системата може автоматично да изпрати писмо до останалите адресати. Ако съветът на директорите подаде оставка, системата автоматично изпраща писмо на съответната фирма с уведомление да се назначи председател на съвета на директорите в срок до два месеца. В противен случай въпросът се отнася към съда.

Тук са включени всички списъци, всички удостоверения на хартия, възможността за получаване на информация по телефона, чрез факс и използване връзката с кредитни агенции. Така услугите ни получават допълнителна стойност. Например възможно е някой да поиска да научи какъв е кредитният рейтинг на съответното дружество.

Услугите по Интернет могат да се получат, като влезете в страницата ни в Интернет. Повечето от услугите са безплатни. Има база за съобщения, за промяна в състоянието и статуса на фирмата, за регистрацията, недвижимото имущество. Адресът е много прост: www.brreg.no.

Няколко думи за бъдещата ни дейност. Споменах електронните комуникации. След известен брой години и то не много всички тези неща ще вървят по Интернет – влиза се в съответната страница, попълва се формуляр и се натиска съответният бутон. Но това изисква много промени в организацията на работата, в организационната сфера, специалистите при нас трябва да имат много добра квалификация, защото нещата ще вървят много бързо. Между всички клиенти на регистъра ще има възможност за електронна поща.

Работим също така по създаването на нови регистри. Има една база данни, която е много важна, а именно база данни за сама информационна система. Вие знаете, терминът “адрес” може да означава много неща – домашен адрес, адрес на седалището, адрес на регистрацията. Всичко това трябва да бъде конкретизирано и уточнено, защото при една такава система се работи с машини, които разбират само от думите, които въвеждате на екрана. И ако търсите домашния адрес, трябва да се направи така, че да не получите адреса на регистрацията. За съжаление не събираме подобна информация за всички

публични агенции в страната. От техническа гледна точка всичко това трябва да работи 24 часа на ден, седем дни в седмицата. Което означава по-голяма мощност с оглед на данните. Обемите информация ще бъдат огромни и тук става дума не за гигабайтове, а за терабайтове. За тези неща има различни технически решения. Понеже процесът тече много бързо и е много по-лесен чрез Интернет, естествено цената на услугата ще падне и ще стане по-евтина за потребителите. В Кардиф – Уелс, беше създаден Европейският информационен форум, в който участват 27 европейски страни. Те разработват различни технически и бизнес решения за такива системи.

Благодаря.

ВОДЕЩА МАРИЯ ЙОРДАНОВА: Благодаря за впечатляващото представяне на Регистърния център в Брьоносунд. То само по себе си говори за необходимостта и ползата от централизиране, автоматизиране и електронизация на регистрите.

Сега давам думата на г-н Борислав Белазелков – член на работната група, подготвила един обобщен доклад в полза на виждането за реформа към централизирана система за регистрация в България, и искрено се надявам, че това първоначално виждане, което още няма претенция за концепция, ще послужи за основа за дискусия както днес, така и в близко бъдеще, за да се приеме наистина най-доброто и най-подходящото решение за България.

Заповядайте.

БОРИСЛАВ БЕЛАЗЕЛКОВ: Благодаря.

В брошурите, които сте получили, е изложена концепцията за възможностите за развитие на централен регистър на юридическите лица и електронен регистърен център в България, така че аз няма да ви повтарям всичко, което е записано там, тъй като вие на спокойствие можете да се запознаете с този текст. Аз бих искал да кажа само няколко неща във връзка с концепцията за развитие на този регистърен център в България и във връзка с това, което чуваме днес от нашите гости.

Стана ясно, че електронен регистър в България има от 1997 г. и това е Централният регистър на особените залози. Има и втори електронен регистър, който не знам дали е започнал да функционира в разгърнатия си, в електронния си вариант – това е Централният регистър на юридическите лица с нестопанска цел, определени за извършване на дейност в обществена полза, при министъра на правосъдието. Последната информация, с която разполагам, е, че тяхната програма все още не е готова и те все още функционират на хартия.

На повечето от присъстващите е известно положението с регистрите не само в България, а въобще положението с регистрите когато са децентрализирани, и когато работят на хартия. Неудобствата да се работи с такива регистри и да се разчита на тях са доста големи. На първо място, вие трябва да знаете към кой регистър да се обърнете, когато те са няколко. Често пъти те са отдалечени, комуникацията не винаги е сигурна, информацията –

също. Когато един регистър е на хартия, колкото повече информация съдържа в себе си, толкова по-недостъпен е, тъй като тя трудно се поддава на ръчна обработка.

Разбира се, освен добрия пример на Централния регистър за особените залози много институции, които водят най-различни регистри, са се опитвали да се справят както могат и въобще да се спасяват поединично. Правят се информационни програми, чрез които да се оперира с информацията в хартиения регистър. Първенец в това отношение са варненските съдилища. В София също има такива програми в Службата по вписванията и по отношение на Търговския регистър в Софийския градски съд. Но правната стойност на информацията в тези информационни системи е нулева. Тоест тези информационни системи могат само да помогнат да се оперира с тази информация, тоест да се намери лесно и бързо това, което е в правно валидния регистър. И само това, което е в правно валидния регистър, само то има съответното действие.

Така че аз не бих могъл да кажа, че в България не се прави много по този въпрос, бих казал, че не се прави всичко. И именно затова и благодарение на този петгодишен опит, който имаме с регистъра за особените залози и който нашите гости следобед ще посетят и който е направен по модел на норвежкия регистър в Брьоносунд, разбира се, в много по-малък мащаб и нещата са доста по-опростени.

Не вярвам в тази зала да присъства човек, който да не е убеден, че един ден ще се стигне до истински модерен централен регистър, въпросът се поставя как да се стигне дотам и кога. Разбира се, че ние не можем утре да се събудим с централен електронен регистър, това в никакъв случай не може да стане изведнъж. Още повече, проблемите на някои места са по-прости, на други – по-сложни. Уви, законодателят, когато работи с регистри, много рядко прави разлика между регистрацията на обстоятелства и регистрацията на актове. В тази материя също ще се постави в голям степен ред, ако се направи един централен регистър, тъй като всички обстоятелства и актове, подлежащи на регистрацията, ще бъдат систематизирани в отделни съставни регистри и просто ще има наистина един ред.

С оглед на нещата така, както са се сложили в България, струва ми се, че е по-разумно да се започне от персоналните регистри, тоест от регистрите за различни юридически лица. Говоря само за юридическите лица, тъй като за физическите лица ние имаме отдавна съществуваща система ЕСГРАОН. Но ние не можем да започнем и с всички юридически лица. Вярно е, че в момента водата в търговската област е доста мътна. Тоест никой не може да притежава действително актуална информация за правния статус на който и да било търговец, просто защото вие трябва да подадете една молба, след една седмица ще получите удостоверение, което вече е старо една седмица. Тоест в момента, когато го получите в ръцете си, вие не знаете какво се е случило в последните шест дни преди да вземете удостоверението. Но така или иначе, бизнесът върви, той върви и в мътни, и в бистри води, така че да не мислим толкова за проблемите на бизнеса.

Въпросът е, че отнякъде трябва да се започне. И нашето предложение е да се започне от юридическите лица с нестопанска цел, тъй като правните проблеми там са значително по-малко. Когато се правеше концепцията за Централния регистър за особените залози, никой не разбираше от тази материя и общо взето не се срещаше почти никаква съпротива. Просто защото не може да има консенсуален залог, без да има централен регистър. А централен регистър няма никакъв смисъл да се прави на хартия, той може да съществува на хартия шест месеца и след това вече информацията става абсолютно недостъпна.

Така че, доколкото съществуват по-малко проблеми с изграждането на един регистър за юридическите лица, когато се касае само за юридическите лица с нестопанска цел, нещата биха могли да станат доста по-лесно. Още повече, че в момента в Министерството на правосъдието се прави един абсолютно безсмислен регистър на юридическите лица, определени за извършване на дейност в обществен интерес. Така или иначе, нещо се е случило вече с този регистър и най-лесното е ние да придадем един действителен смисъл и да изпълним със съдържание съществуването на този регистър.

Една следваща стъпка би трябвало да бъде преминаването на Търговския регистър от съдилищата в този регистърен център, който може да се направи. Едва след това вече може да се мисли за други юридически лица, които не се учредяват по регистрационната система. В концепцията изрично е предвидено, че политическите партии, профсъюзите и организациите на работодателите няма да влизат в този централен регистър, те ще си останат в съдилищата, защото при политическите партии на практика регистърът е централизиран, той се води само в Софийския градски съд, а по отношение на профсъюзите и работодателските организации, там материята е малко деликатна и е хубаво нещата да останат както са били досега. Разбира се, няма никаква пречка съдът да разпорежда и отказва вписванията, а самият пазител на регистъра да бъде същият този регистърен център. Така че, ние, от една страна, можем да запазим деликатното равновесие по тези остри проблеми, оставяйки решаването на нещата в ръцете на съда, но пазител на регистъра няма никаква пречка да бъде този регистърен център.

Много важно е този регистърен център да обхване и поземлените книги, тоест това, което в момента се върши в службите по вписванията. В момента се правят опити да се усъвършенства по някакъв начин регистрацията на недвижимите имоти. Това се осъществява успоредно в няколко районни съдилища, като в тях също е изградена такава операционна система, тоест система, която да борави с информацията, която съществува в регистрите. Самите нотариални книги продължават да си бъдат хартия и информацията, съдържаща се в тези операционни системи, продължава да няма абсолютно никакво правно значение, тъй като фактическият състав на вписването включва само поддредането на съответните документи и попълването на съответните книги.

Този експеримент се провежда в Добричкия районен съд, в София и още на няколко места. Лично моето впечатление е, че там нищо добро не се случва. Просто защото не може да има поземлен регистър, при положение че няма

кадастър. И в момента, включително и в Службата по вписванията в Софийския районен съд при извършването на поредица от сделки се откриват нови реални партиди, тоест един и същи имот вие можете да го видите в няколко реални партиди, просто защото няма единен идентификационен код за всеки недвижим имот. Вие чухте мнението на Ерик, който ясно показва колко важно е всеки субект и всеки обект, който съществува в регистъра, да има този уникален код. Защото за какво ми е на мен реална партида за един недвижим имот и каква проверка мога да направя аз там, ако не съм сигурен, че няма още три? Просто това е напълно безсмислено.

Във всеки случай трябва в един момент да се стигне до един централен регистър на недвижимите имоти, но може би това няма да стане толкова лесно и толкова бързо.

В концепцията е отразено, че трябва да се изчаква завършването на електронния кадастър. Това не е съвсем точно. Централният регистър на недвижимите имоти може да се направи преди да бъде завършен електронният кадастър. Примерно в Швейцария, не знам как се развиват нещата там в последните седем-осем години, но някъде в 1992-1993 г. работеха по въпроса за електронен кадастър и за електронен grundbuch. Нещата с електронния grundbuch бяха доста по-напред отколкото с електронния кадастър.

За да остане време и за дискусия, ще спра дотук. Благодаря ви.

ВОДЕЩА МАРИЯ ЙОРДАНОВА: Благодаря, съдия Белазелков.

Имате думата за въпроси, мнения и предложения и по трите доклада, а също така и да изразите собствени становища към трите докладчика по поставените на дискусия проблеми.

ЕЛЕНА ПЕТКОВА, директор на Централния регистър за особените залози: Аз аплодирам идеята на Центъра за изследване на демокрацията да пристъпи към изработване на концепция за изграждане на централизиран електронен център на регистрите в България. Това е изключително наложително и ще бъде полезно, тъй като ние всички знаем, че системата на регистрите е свързана със създаване на ред и сигурност в едно общество. Ние, хората, които създаваме в момента основите на една, бих казала, нова държава, наистина трябва да вземем добрите модели, които са се състояли по други времена и на други места, и да ги адаптираме към нашите конкретни условия. Ето защо искам да изразя своята подкрепа към идеята напълно.

Във връзка с концепцията, която колежата Белазелков изложи много подробно, а тя е и написана и раздана, считам, че като основни стъпки нещата са поставени абсолютно вярно. Нложително е да бъде създаден регистър на юридическите лица в България. Ние всички знаем в какво състояние се намират търговските регистри при нас. Това е нещо, което трябва час по-скоро да се подобри, за да можем да създадем тази сигурност, за която говорих в началото.

Тази първа стъпка, разбира се, трябва да бъде създадена по възможно най-добрия начин, така че да бъде безспорна и да се разбере от всички

противници на тази идея, защото аз съм убедена, че ще има такива, че това, което е направено, е в пъти по-добро от това, което е сега и което в голяма част от случаите вместо да излъчва вярна, достоверна и сигурна информация, на практика често се получава излъчване на една заблуждаваща и неактуална информация, за каквато говори и колегата Белазелков.

По повод на начина, по който трябва да се изгради един такъв център, аз имам личен опит и бих искала да го споделя с вас съвсем накратко. Когато се създаваше регистърът на особените залози, в концепцията по неговото създаване беше залегнал децентрализиран принцип. Тъй като този проект е правен по поръчка на Американската агенция за международно развитие, ние не сме имали никакъв опит в изграждането на такива регистри до този момент, а самите условия в Щатите и в Канада са коренно различни от тези, които са в една малка държава, каквато е в България, те просто бяха предложили техния модел да бъде възприет евентуално от нас, за да можем да създадем Централния регистър на особените залози по този модел. След като извършихме много задълбочен анализ – една работна група, в която участваше и колегата Белазелков – ние стигнахме до убеждението, че за да изпълни регистърът своята основна функция, а именно сигурна информация, трябва да бъде изграден на централизиран принцип. Защото сигурността на информацията е свързана с осъществяване на един реален контрол върху поведението на участниците в този процес. И наистина не сбъркахме, възприехме този принцип, променихме нещата и изградихме Централния регистър на особените залози на централизиран принцип, което всъщност, бих могла смело да кажа, е в основата на успеха на нашата дейност. Като доказателство за това ще посоча коментарите на специалисти от Световната банка, които често идват при нас. Те казват, че наистина нашият регистър е един от най-добрите едва ли не в света точно поради това, че е възприел централизирания принцип.

Виждам, че този принцип е възприет и в концепцията. Убедена съм във връзка с изграждането на самите регистри, че това ще бъде в основата на успеха на този единен електронен център, който предстои да се създаде. А иначе наистина това, което е направено в централния регистър и като нормативна база от държавата, и като практическа реализация в регистъра, е едно ядро, около което може да се размножат другите нови регистри, като използват системата, по която са създадени нормативните актове, разбира се, адаптирани към съответната конкретна дейност, която ще регламентира съответният нормативен акт.

Това е накратко моето изложение, с което исках да ви запозная, за да получите представа наистина до известна степен за състоянието на регистърното производство у нас и в частност в Централния регистър на особените залози, който наистина е първият електронен регистър в България.

Благодаря.

ВОДЕЦА МАРИЯ ЙОРДАНОВА: Благодаря на г-жа Петкова.

Има думата г-н Цветан Симеонов – председател на Българската търговско-промишлена палата.

ЦВЕТАН СИМЕОНОВ: Ще започна с това, че най-старият електронен регистър, който действа в България, е този на Търговската палата. Той работи в момента и в Интернет и може да се ползва от всяко кътче на света, което има връзка в международната мрежа Интернет. Нашият регистър съдържа над 40 хиляди записа за фирми.

Преди да вляза в подробности за нашия скромнен 30-годишен опит, естествено в самото начало не с електронната версия на този регистър, ще кажа, че до този момент, до който беше представен опитът на нашите норвежки колеги, ние наистина имахме самочувствие, но сега това самочувствие спадна. Чувствам даже известен комплекс от това, което ни показаха. Наистина техните успехи са впечатляващи – огромен брой вписвания, голяма концентрация на информация, открит достъп и всичко това с впечатляващо малък брой хора, които работят. Не мога да се въздържа да не ги поздравя за тези успехи, които са постигнали.

Искам да кажа, че регистърът в Търговско-промишлената палата е доброволен. Но когато го изграждахме, ние поставихме нашата концепция на това, че първата стъпка за един регистър е това как той ще набира информацията. Втората, в най-лошия случай равна по важност стъпка за значението на един регистър е това как той ще обслужва клиентите. За това голяма част от нашите усилия бяха насочени към това регистърът да може лесно и бързо да се ползва. Само някои цифри и някои особености, защото аз се надявам, че господата ще откликнат на моята покана по всяко удобно за тях време, включително и за работната група по концепцията да дойдат да им представим регистъра в рамките на 15 мин., половин час, един час – колкото имат възможност да останат. Защото аз също мога с 20-годишния си опит в този регистър да говоря много.

Първо, при нас регистрацията трае между половин час и три дни максимум, но средно става за един ден. Всичко това е свързано естествено с известна разлика в заплащането, което е символично и е по-ниско от това, което е заплащането в съда.

Второ, нашият регистър има това предимство, че данните от него могат да бъдат удостоверени незабавно на български език и в много кратки срокове, в рамките на 24 часа, са удостоверяванията на някои от достъпните официални езици в международните организации. Информацията е достъпна в Интернет на български и на английски за всички 42 хиляди.

Съгласен съм и с това, което каза г-н Белазелков, с една малка корекция. Предполагам, че това се отнася за съдебния регистър. Наистина вярно е, че там получаването на информация отнема доста време и че в тези седем дни много неща могат да се случат. Една обаче от задължителните регистрации, която се извършва в Търговско-промишлената палата по Закона за чуждестранните инвестиции, това е на търговските представителства. Смя да твърдя, че там информацията е точна. Няма начин да се даде грешна информация, защото на секундата се получава информация за състоянието на регистрацията на съответното търговско представителство и тя отразява данните действително

към този момент. Няма как да се извърши друго действие, защото регистрационната система и компютърната база данни е децентрализирана и се събира (което е друго предимство) от 28 регионални палати на Българската търговско-промишлена палата и няма начин да има някакъв разнобой в този момент.

Бих желал да спомена само и с това ще завърша, че точно с цел да улесним ползването на данните и да облекчим живота на бизнеса, далеч по-широко е съдържанието на данните, които се вписват вътре, в сравнение с Търговския регистър. Естествено само тези, които имат публичен характер, са обявени в Интернет, но това, че в Интернет не излиза другата част от данните, не значи, че те не могат да бъдат удостоверени и предоставени на партньорите на фирми, когато те го пожелаят. Става дума за самата фирма и лицата, които имат право да я представляват. Принудени сме да вкараме вътре значително повече данни. Това са освен кодът по БУЛСТАТ, данъчен номер, номерът за регистрация по ДДС, регистрация, когато има в митниците. Всичко това отразява състоянието на нещата в България.

Същевременно в нашата база данни може да се намери информация за това дали фирмата притежава сертификация по ИСО 9000, дали фирмата има регистрирана търговска марка, дали има регистрация на кодове по единната система по шрих-кодове, ЕАН и ЕЕН, както се казва. Ако фирмата има повече бизнес адреси, също могат да се намерят. Могат да се намерят също лица, които имат пълномощия, извън тези, които официално са регистрирани в съда като представители, защото в международния търговски обмен по-големите фирми имат свои специализирани в различни области кантори и там си има и упълномощени лица, които имат, разбира се, ограничени пълномощия, пълномощия да подписват определени договори и да поемат определени задължения. Включително могат да се намерят и данни, изключвам банковите сметки и пр., което е нормално, за голяма част от фирмите, които са осъществили износ, може да се намери информация за това в каква област търгуват, защото сертификатите за произход се заверяват от Търговската палата в преобладаващата част. Също така в зависимост от годините около четири до шест хиляди фирми могат да се намерят данните от техните годишни счетоводни отчети – тези фирми, които доброволно са ги представили в Търговско-промишлената палата, за да могат след това да бъдат предоставени на техните партньори.

Преди да завърша искам да благодаря за това, че ме изслушахте с търпение и да кажа, че Търговско-промишлената палата по всякакъв начин ще подкрепя тази инициатива. Защото, може да бъде малко краен, но това бих го казал и пред министър Станков, защото мисля, че и той го разбира, тези многобройни регистрации, тези многобройни бавни административни процедури са един от големите бичове за българския бизнес, една от големите пречки в съществуващата икономическа среда, които намаляват привлекателността на България като място за инвестиции.

Благодаря.

ВОДЕЩА МАРИЯ ЙОРДАНОВА: Благодаря за изказаното мнение и подробната информация, която сигурно ще е от полза и за доизграждането на концепцията и за по-нататъшната работа. Благодаря също за поканата към работната група, със сигурност ще се възползваме от нея.

Има думата г-н Стайн Хойген – изпълнителен вицепрезидент на Норвежката компания за развитие на регистри.

СТАЙН ХОЙГЕН: Много се радвам да се присъединя към вашата дискуссия. Искам да ви поздравя за този внушителен форум и да ви уверя, че ще потърсим начин за съвместна работа.

Аз имам един въпрос, който се отнася конкретно към съдия Белазелков. За да може да продължи, човек би трябвало да има много ясна представа за пречките, които ще срещне. Ще Ви бъда много благодарен, ако можете да резолирате основните пречки пред създаването на една такава централна организация в България.

БОРИСЛАВ БЕЛАЗЕЛКОВ: Пречки могат да се намерят доста. На първо място, според мен болшинството от пречките биха се дължали на неразбиране. Например, най-малкото, биха възникнали финансови възражения, че това нещо, колкото и да е хубаво, все пак трябва да се плати. Ние, разбира се, можем да доказваме, че Централният регистър на особените залози е, доколкото аз имам информация, единственият държавен печелещ регистър. Частни печелещи регистри има, но държавен печелещ регистър струва ми се е само той. Така че, за да спечелиш известна сума пари, ще трябва да се авансира.

Първата пречка, която аз виждам, това е затрудненото положение на държавата да отдели необходимите средства за финансира на такъв огромен проект, колкото и светла да изглежда перспективата за възвръщане на тези средства и дори даже за печалба, която да може да гарантира съществуването и развитието на един регистър. Защото ние знаем, че в областта на електронните технологии нещо, което си направил днес, утре вече е антика. Така че ние трябва да изградим една институция, която да акумулира достатъчни средства, за да бъде гарантирано нейното развитие по начин тя винаги да бъде в крак ако не с най-доброто в технологиите, то поне с нещо, което не е безнадеждно остаряло.

На второ място, има много неясноти във връзка с регистърните производства. Особеното на този проект е това, че тук се касае за регистри, данните в които имат съответната правна сила. Тоест нещата са много сериозни. Ние ще срещнем затруднения с разбирането от различните органи, институции, лица, които се занимават с близки дейности, да обясним как всеки отделен проблем може да бъде решен, тъй като това, че ние сме решили проблема с особените залози и в последните пет години, доколкото на мен ми е известно, няма нито една конфликтна ситуация, този аргумент на много хора няма да говори нищо, защото тук става въпрос за регистрация на различни обстоятелства и на различни актове. Тоест, става въпрос за различни данни, които имат различно значение, които трябва да влязат на практика в различни регистри. Ние ще трябва да доказваме не само икономическата ефективност, не

само сигурността с оглед на защита на данните и гарантиране на актуална информация, но ние трябва да доказваме на хората, които изпитват съответни съмнения, и това, че самите данни, които влизат още на входа на регистъра, ще бъдат надлежно и компетентно проверявани.

Съществуват редица варианти това да се извършва. Аз споменах за най-престижния, но най-мудния и бавния – съдът да разпорежда вписванията, а регистърният център да бъде само пазител на регистъра. По някои въпроси може и дотам да се стигне, ако става въпрос за регистрация на политически партии например. Ако те трябва да бъдат регистрирани, почти сигурно е, че съдът ще трябва да постановява регистрацията, а пък регистърът само да вписва. Но има много други варианти, които ще трябва да подлежат на една доста задълбочена дискусия, тъй като интересите са различни, всеки се чувства специалист в своята област и трудно приема аргументи от хора, които работят в друга област.

Това са най-основните пречки. Ако трябва да продължавам с пречките обаче, ще изчерпя времето за дискусия.

ВОДЕЩА МАРИЯ ЙОРДАНОВА: Има думата Георги Димитров, адвокат и член на работната група, която работи по коментара на Закона за електронния документ и електронния подпис.

ГЕОРГИ ДИМИТРОВ: Във връзка с проблемите, които според мен стоят пред изграждането на един централизиран електронен регистър, бих желал да споделя няколко думи с аудиторията.

Във връзка с казаното от съдия Белазелков, аз абсолютно споделям неговото мнение. Действително проблемите могат да се групират в няколко насоки.

На първо място естествено е изграждането на една правилна логистика на процеса на вписване на обстоятелствата. Защото, както правилно отбеляза съдия Белазелков, този процес протича през две фази, по-точно може да се раздели на две плоскости: воденето на регистъра и пазенето, съхраняването на регистъра. Респективно свързани с това пазене са и справките от този регистър.

Естествено средствата са един от проблемите, които могат да се идентифицират. Но не само това. Според мен проблем се крие в самите производства по отразяване на съответни обстоятелства. Трябва да се премине към модели, които са бланкетни модели, да се разпишат точно определени основания в закона, които ще бъдат въведени за отказ от вписване на определени обстоятелства. Основанията трябва точно да се дефинират. По този начин ще се пресече възможността за неоснователни отказвания, за бюрократизиране на процеса и за въвеждане на спънки в процеса на вписване на обстоятелства, които всъщност са настъпили.

Във връзка с това е наложителна и постоянна квалификация и преквалификация на ангажираните лица, да бъдат постоянно държани в съответствие със съвременните теоретични и практически схващания, обмяна на

опит, тъй като сме свидетели на разнопосочна практика. Аз бих казал, че дори в Българската търговско-промишлена палата е налице такава практика при вписване на обстоятелства, свързани с търговските представителства.

Така че, обучението на персонала също е една от предпоставките за правилното, бързото и своевременно отразяване на обстоятелства в един такъв регистър.

Естествено информационните технологии вече имат достатъчно технологични решения, които позволяват воденето на регистъра. Доказателство бе и направената пред нас демонстрация.

Общо взето, това е: на първо място, законодателни промени, логистика на процеса, квалификация на персонала и информационно-технологични решения и средства.

ВОДЕЩА МАРИЯ ЙОРДАНОВА: Благодаря на колегата Димитров.

Има ли други желаещи?

СТАЙН ХОЙГЕН: Благодаря за отговорите, които получих и които се фокусираха върху проблемите, които стоят пред вас. Аз съм съгласен, че процесът на узряване е много важен и много активно трябва да се работи по него. Надявам се, че ще можем да работим заедно и че нашият опит ще допринесе да ви помогнем да съкратите този процес.

Искам да коментирам също така, че ние сме в състояние да разгледаме различни начини на финансиране, защото аз също оценявам това, което казахте, че наистина ще бъде въпрос на финансиране една такава огромна стъпка. Няма да се впускам по този въпрос пред тази аудитория, но това е нещо, по което ще продължим да работим в нашите преки обсъждания.

ВОДЕЩА МАРИЯ ЙОРДАНОВА: Благодаря.

Други желаещи? Ако няма, предложението ми е да се ориентираме към приключване. Мисля, че ще можем да продължим разговора в друга обстановка.

В заключение искам да благодаря още веднъж на нашите докладчици, на всички участници в днешната кръгла маса. Разрешете още веднъж да поднеса извинение за закъснението и извинението на министър Станков, тъй като впоследствие се оказа, че поради възникнала извънредна, по неговите думи, ситуация в Министерството на правосъдието, няма да може да се присъедини към нас. Но преди това и в пресата, и в среща с работната група той изрази подкрепа за такава промяна и за действителна реформа в система за регистрация в България, както и целият екип на Министерството на правосъдието, предполагам.

И преди да ви поканя на коктейла, бих искала да отправя още една благодарност към Външното министерство на Норвегия чрез посолството на Норвегия в България и чрез нейния представител тук за подкрепата на този

краткосрочен проект, който направи възможно осъществяването на контакта с двете най-важни за регистрите институции в Норвегия и също така и настоящата кръгла маса.

Благодаря още веднъж на всички!

/12,35 ч./